

1. Iraq Does Not Exist Anymore

Nir Rosen, journalist, författare och Mellanösternkännare

Nir Rosen beskriver här vad USAs invasion av Irak fört med sig av etnisk rensning, förvärrad flyktingkatastrof och en farlig destabilisering i hela området.

Det finns tre miljoner flyktingar som har lämnat Irak efter invasionen 2003. Naturligtvis fanns det även de som lämnat landet innan dess, då mest på grund av Saddam

Inom landet finns ett liknande antal av internflyktingar som flytt från sina hem i blandade områden och flyttat till mer homogena områden. Sunni i Basra flyttar alltså upp till sunniområden i Bagdad och även till Kurdistan.

Shia från Diyala-provinsen flyttar till för dem säkrare områden. Kurder från Mosul flyttar upp till Kurdistan. Och en del familjer verkar aldrig vilja flytta tillbaka till sina ursprungliga hem.

Jag tror Irak återkalleligen har förändrats. Jag tror inte ens att Irak existerar längre. Det har förekommit en mycket effektiv etnisk rensning av sunnis från Bagdad genom de shia som bott i områden som idag mest består av shia.

Särskilt sunni har blivit måltavla liksom mer blandade familjer. Man kan nu avrättas för att t.ex heta Omar vilket är ett väldigt vanligt sunni-namn.

Shiamiliser har idag Bagdad i ett fast grepp som de aldrig släpper.

För det första, har dagens irakiska regering ingen makt. Och det spelar ingen roll vem som ställer upp, för han kommer ändå aldrig att få någon makt. Tidigare var Bagdad Iraks viktigaste stad. Den som hade kontroll över Bagdad kontrollerade hela Irak.

Idag finns det en hel uppsättning av stads-stater: Mosul, Basra, Bagdad, Kirkuk, Erbil, Sulaymaniya. Var och en synbart oberoende och har sina egna krigsherrar, sina egna miliser. Det som händer i Bagdad gör alltså ingen skillnad.

För det andra, vem kan man sätta istället? Det har varit demokratiska val och majoriteten av irakierna valde sekteristiska shiagrupper som Dawa, SCIRI och Sadre-rörelsen.

Dessa är rörelser som äger popularitet bland shia-majoriteten vilka också har majoritet i hela landet. Så det spelar ingen roll vem som man satt upp där i den amerikanska Gröna zonen.

Folk därinne har aldrig haft någon makt. Amerikanare, de inom regeringen eller journalister, har inriktat sig på den Gröna Zonen från krigets första minut, men den har egentligen aldrig spelat någon roll.

Spelar roll gör däremot dessa som hade makten på gatan, de olika miliserna, beroende på vilken man är-- sunni, shia, klan, religion eller kriminell.

Detta reflekterar bara samma missförstånd om irakisk politik. Regeringen gör nämligen ingenting. Den tillhandahåller ingen service, vare sig säkerhet, el, sjukvård eller annat. Olika miliser kontrollerar olika ministerier, och dessa använder de efter eget tycke och smak. Ministerier attackerar andra ministerier.

2. De olika shiamiliserna är mäktigast, sådana som Mehdiarmén, Badremilisen, den irakiska polisen, den irakiska armén. Naturligtvis är USAs armé också en milis och den är väldigt mäktig i Irak, om än inte den allra mäktigaste.

Mehdiarmén kontrollerar i realiteten polisen och den irakiska armén. Naturligtvis är polisen och armén i norr mer i händerna på olika kurdiska miliser. Så det beror helt enkelt på var man befinner dig.

Nära 10% av befolkningen har idag flyttat till andra länder och nästan en miljon har dött sedan ockupationens början. Nåväl, det kan finnas varierande skäl till att man valt olika länder. Tillgänglighet är ett av skälen.

Syrien är ett av de mest öppna och generösa länderna i regionen. Man tar vanligtvis emot alla som kommer. Och man har länge ställt upp med en fri sjukvård och erbjuder fortfarande en fri utbildning.

Men har också blivit överbelastad, för den syriska regeringen subventionerar t.ex bröd. Så varje brödlimpa en irakier handlar är till en del betalad av den syriska regeringen. Som resultat finner regeringen nu det allt svårare att kunna bära kostnaderna.

Jordanien hade i slutet av 2005 helt enkelt stängt sina gränser. Delvis för att de var överbelastade, men man hade också demografiska frågor att oroa sig över. Hälften av det lilla Jordaniens befolkning är palestinier, och idag har ännu en miljon irakier tillkommit. **Och här i Jordanien handlar det framförallt om en väldigt skör jordansk diktatur.**

Jordanien tog liksom Egypten från början in många av de mest välbärgade flyktingarna. Och man fick också en hel del pengar och investeringar, liksom det krävdes en viss summa pengar på banken för att bli medborgare, men var samtidigt mindre vänligt inställt till shia.

Syrien däremot, äger den vänligast inställda omgivningen för varje irakier, shia, sunni, kristna, alla kunde där finna ett välkomnande område.

Det är väldigt svårt att ta sig in i Libanon och det finns också en risk att bli utvisad av regeringen, men kristna irakier har funnit att kristna libaneser varit mycket generösa när det gäller att få skydd därifrån. Shia-irakier har samtidigt haft en benägenhet att ta sig in i shia-områdena i Beirut.

Egypten stängde sina gränser efter att ungefär 150 000 irakier anlät, mestadels sunni. Majoriteten av de irakisk-arabiska flyktingarna där är sunni, trots att de befinner sig i minoritet i Irak.

Också Sverige har tagit in ca 40-50 000 flyktingar. De har varit generösa. Som alla vet tog vi i USA in 700, vilket är en skrattretande siffra.

Det finns dock skilda anledningar till varför man inte tagit in fler. Jag tror att det faktum att de var muslimer och araber kunde vara en orsak.

Den viktigaste orsaken för USA är förmodligen, att om man tar in en mängd flyktingar från Irak har man samtidigt medgett att engagemanget där är ett misslyckande.

3. Om Irak exporterar flyktingar, människor flyr därifrån för sina liv, då är det USA som har misslyckats, vilket det naturligtvis är alltså ett misslyckande.

Det finns också säkerhetsskäl. Homeland Security Department har svårt att identifiera irakierna och svårt att sända iväg dem till de olika ambassaderna för att börja processen med screening. Det tar en plågsamt lång tid rent logistiskt sett. Jag tror att det hela mest beror på inkompetens och en brist på intresse.

Och en av de faktorer som hindrar irakier från att t.ex få visum är om man har betalt en lösensumma. Många irakier, synbarligen alla familjer jag känner, har blivit utsatta för kidnappning.

Om man då betalar en summa för att lösa ut en kidnappad släkting, har man enligt den amerikanska regeringen understött terrorism, och kan därför hindras från att få ett amerikanskt visum.

Regeringar har betalt en lösensumma ungefär som den italienska gjorde för att få någon frisläppt från Irak. Ja, jag är säker på att det också gäller den amerikanska, men däremot har detta blivit ett hinder för irakierna.

Och överlag verkar det finnas en aversion hos USA att ta in araber eller muslimer och irakier alldeles särskilt. Jag tror kristna har det mycket lättare, irakiska kristna, som i övriga Väst. Jag tror det finns starka intressegrupper i Väst, i Canada och USA, vilka är aktiva då det gäller de irakiska kristna.

Nu då vi är inne på Iraks flyktingkris måste vi också tänka på den kris folk brukar relatera till i detta sammanhang, och det är den palestinska flyktingkrisen. Upp till 800 000 palestinier kördes iväg från sina hem i Palestina för att bereda utrymme för vad som sedan blev Israel.

Palestinerna fick åka iväg till Libanon, Syrien, Jordanien. De sattes i flyktingläger. Så efter några år, var de militariserade, mobiliserade. De hade sina egna miliser.

De var engagerade i attacker och försökte ta tillbaka sina hem. Och de kom att instrumentaliserats av varierande regeringar. Skilda grupper utnyttjade dem. Och dessutom blev de massakrerade av libaneser, av jordanier.

De begav sig till Syrien, Libanon och Jordanien. De bidrog till att destabilisera Libanon och Jordanien. Och jag känner det som om något liknande kan hända irakierna. För dessa är så många fler, nästan tre miljoner, och många av dem har redan haft bindningar till miliser hemifrån.

Naturligtvis eftersom man behöver en milis som kan skydda en för att över huvud taget kunna överleva i dagens Irak. Och där finns sedan länge redan etablerade smugglingsrutter för vapen, krigare mm

Lägg därtill den mycket känsliga sektfrågan i Syrien och Jordanien. Den syriska regeringen är en minoritetsregering, betraktad som kättersk av radikala sunni. Majoriteten av befolkningen är nämligen sunni medan Assadfamiljen tillhör en shiagren.

4. Majoriteten av flyktingarna är också sunni. Syrien har goda relationer med den shiadaminerande irakiska regeringen. Det har funnits varierande islamistiska oppositionsgrupper som försökt att störta den syriska regeringen.

Jordanien har sin egen islamistiska opposition. Vi kommer sannolikt också att få se, efter att ännu mer sunnis trängts ut från Bagdad och miliserna i sin tur tryckt på i Anbarprovinsen, att man kan komma att gå samman med islamistgrupperingar i Syrien, Jordanien och Libanon.

Så jag tror det är fel att tänka sig Irak som en egen konflikt. Idag handlar det om en regional konflikt. Den kommer då att inbegripa Syrien, Jordanien, Saudiarabien och Libanon.

Jag tror också att vi kommer att få se störtade regeringar - till exempel den i Jordanien. Vad vi också får se är hur stridigheterna sprider sig. Som de i Libanon de senaste månaderna. Många irakiska veteraner har nu sökt skydd i Libanon - till exempel i de palestinska flyktinglägren.

Vad är det då som händer nu i Libanon med Fatah al-Islam i förhållande till Nahr al-Bareds flyktingläger? Detta flyktingläger som inte längre existerar. Det är fullständigt uttraderat.

Den libanesiska armén förstörde och utjämnade det helt och hållet. Ett flyktingläger som en gång hade bebotts av 40 000 människor, vilka nu blivit hemlösa. De fick bildligt talat ge sig iväg i bara skjortärmarna.

Som Seymour Hersch förklarade i sin artikel, så ser det ut som om 'Future Movement-rörelsen' ledd av Saad Hariri hade hoppats på att få fördel av de fundamentalistiska krafter salafisterna och jihadisterna inne i lägren och annorstädes besitter.

Anledningen är att man trodde att dessa skulle fungera som sunnimiliser gentemot shia-Hizbollah. Men dessa salafist-grupper var alls inte intresserade av att slåss mot några shia.

Salafisterna ville hellre kriga mot Israel och korsfararna i USA och inrätta sitt eget islamistiska emirat däruppe i norr. Som resultat ägde istället blodiga strider rum mellan dessa och den libanesiska arméns säkerhetsstyrkor.

Jihadisterna tog fördel av att de palestinska lägren i Libanon framförallt var autonoma när det gäller deras egen säkerhet. Tack vare en överenskommelse för flera decennier sedan tilläts helt enkelt inte de libanesiska säkerhetsstyrkorna att över huvud taget gå in i lägren, och några av lägren som Ayn al-Hilwah söder om Beirut har länge exporterat jihadist till Irak.

Vad som skedde för ett år sedan var att strömmen med krigare till Irak vände och de från Irak istället sökte skydd på annat håll. De kunde inte åka till Jordanien och heller inte till Syrien.

Libanon var då en mycket mer tillåtande miljö – ingen stark stat, inga starka säkerhetsstyrkor, de palestinska lägren var på sätt och vis redan laglösa platser, där libaneser sökte skydd om de ville hålla sig undan lagen.

Det blev då en mycket vänlig miljö för dessa salafister i sunniområdena genom de ökade sekteristiska spänningarna där i Libanon.

5. Människor i Libanon betraktar sin konflikt, särskilt då sunnis, utifrån Irakkrikets synvinkel. De tror på någon slags konspirationsteori om ett shia-program, där Iran exporterar sin revolution inom regionen.

Det är en omotiverad rädsla men icke förty mycket stark bland sunnis. Och som ett resultat av detta letar sunnis i Libanon efter sin egen milis, en som ska kunna skydda dem mot vad de tror vara Hisbollahs försök att ta kontroll över landet.

Den utredning som Seymour Hersh speciellt hänvisade till var att USAs och Saudiarabiens regeringar i hemlighet backar upp militanta sunnigrupper som Fatah al-Islam som delar av den övergripande utrikespolitiken att gå mot Iran och shia-inflytandet.

Nåja, Sy Hersh och jag har diskuterat olika nivåer av frågan utifrån att mitt arbete ägt rum där nere på marken i flyktingläger och i Libanons fattiga ytterområden. Jag rörde mig alltså bland miliser och inte på ett geopolitiskt plan med dem som kan ha varit deras sponsorer.

Och där bland människor på marken fann jag inga bevis för att Saudi och USA skulle vara inblandade. Vad som däremot är helt klart är att Jihadistgrupperna i Libanon sponsras och assisteras av allehanda libanesiska salafister.

Dessa salafister har täta förbindelser med den libanesiska regeringen och stöder 14 mars-rörelsen. Dit kommer pengar in, särskilt från Saudiarabien och rika välgörare.

Salafisterna är väl beväpnade - mycket nya vapen jämfört med den libanesiska armén - laptops - med ett väldigt bra underhåll. Några av deras våningar hyrs ut av personer som är nära förbundna med den libanesiska regeringen.

Men som sagt, det fanns inte någon direkt USAkoppling utifrån vad jag kunde se. Det borde vara väldigt dumt av amerikanerna att stödja dessa jihadister. Jag tror att den libanesiska regeringen med sina bundsförvanter också ansåg att det vore mycket farligt för dem. De kunde inte kontrollera dessa människor och med det använda dem för sina egna syften.

Vi prövade detta i Afghanistan och lider fortfarande av sviterna av det. Och jag tror att de libanesiska grupperna i realiteten fick fördelar av myndigheterna istället för tvärtom.

Så detta med flyktingarna. Det är den stora krisen tillsammans med de tre miljonerna internflyktingar inne i Irak och lika många utanför. Antalet ökar för var dag som går, varje månad lämnar mellan trettio och femtio tusen sina hem.

Tills nu har det inte funnits några flyktingläger utanför Irak. Irakerna har helt enkelt smält samman med befolkningen i städer som Amman i Jordanien och Damaskus i Syrien; i Beirut, Kairo..

Det är tabu med flyktingläger. Och regeringarna i dessa länder har heller inte satt upp några sådana. Vilket gör det svårare att både spåra upp och hjälpa flyktingarna.

Inom Irak har det i söder satts upp några läger för internflyktingar. Men runt 150 000 till 200 000 har flytt till norra Irak, Erbil, Sulaymania, Dahuk – och har helt enkelt hyrt hus i de befolkade områdena i städerna.

6. FN var mycket långsam med att svara upp, delvis på grund av bristen på medel och delvis för att de fortfarande levde kvar i föreställningen att stötta den irakiska regeringen.

Där fanns ett försök till återuppbyggnad, utveckling men inte att ta itu med den humanitära krisen. Man går nämligen oftast den andra vägen runt. Man löser flyktingströmmen först och sätter sedan igång med återuppbyggnaden.

På det sättet var Irak ovanlig, för detta som från början var ett försök till återuppbyggnad blev en humanitär kris. Och det var inte FN villig att erkänna. För det skulle i så fall visa på regeringens misslyckande, alltså just den som man skulle hjälpa.

I själva verket är den irakiska regeringen en del av konflikten och en av huvudaktörerna i att få den förlängd, så det till den grad att vi nu kan säga att det inte finns någon irakisk regering.

FN har alltså varit mycket långsam, delvis på grund av att man idag är beroende av sina bidragsgivare. Man kan alltså inte skylla på FN, vilken i grunden är USA tillsammans med dess bidragsländer.

Men det fanns också denna loja intellektuella process om att kunna erkänna att Irak är ett misslyckande. Och naturligtvis var FN traumatiserat först på grund av sitt misslyckande med att förhindra kriget. Därefter har man försökt finna sin uppgift - där naturligtvis också bombningen år 2003 spelat en roll, vilken i grunden fick ut FN från Irak.

Det är nog väl optimistiskt att tro att man kan hjälpa irakerna med att återbygga landet. Jag tror ingen idag kan hjälpa Irak. Och Syrien saknar fonderade medel. Vi här i Väst har fokuserat alltför mycket på Iran och Syrien, precis som om de är lösningen på Iraks problem eller roten till själva problemen.

För detta är i grunden en intern konflikt. Och det är inte mycket ett land som Syrien nu kan göra. USA har med alla sina pengar och trupper misslyckats totalt.

Syrien har fördelen av att upprätthålla goda relationer med konfliktens alla parter. Man har varit mycket duktiga på goda relationer med sunnimotståndsgupper och med shiaradikaler som Muqtada al-Sadr.

Maliki, premiärministern, har i själva verket bott länge i Syrien. President Talabani levde i exil i Syrien då han byggde upp sitt eget politiska parti, PUK.

Så Syrien har väldigt goda kontakter och kunde bli en nyckel till att sammanföra en del av de olika grupperna. Men idag tror jag inte det finns något hopp. Vad Bush-Cheneys försök att attackera Iran anbelangar så har vi att göra med mentaliteten hos delar av vår administration, att ingen annan, alltså inte nästa president, skulle ha förmågan att besegra Iran.

'Så om inte vi gör det, vem skulle annars anfälla Iran?' Och de tror att vi med detta kommer att gå till historien, som Reagan gjorde på sin tid, då han fick det gamla Sovjetunionen på fall.

Iran är inte Irak. Vi kan bomba det, men jag tror bara att vi med det skulle stärka uppslutningen för Irans regering, vilket alltid inträffar då man bombar ett land.

7. Vi kunde se detta i Jugoslavien och på andra platser. Och de har anklagat Iran den senaste tiden för snart allt under solen.

Iran har sagts stödja sunniradikaler i Irak eller för att attackera det Iranuppbackade ledarskapet i Irak. Och så anklagas Iran för att stödja talibanerna, vilka naturligtvis varit bittra fiender till Iran. Detta verkar inte alls gå ihop.

Intressant nog har president Karzai i Afghanistan nu kommit in och sagt att Iran är deras partner och därefter tagit emot president Ahmadinejad i Afghanistan, vid samma tid som president Bush i sitt tal attackerade Iran.

Länderna i regionen vet att de inte kan förlora Afghanistan som granne och allierad. USA kunde lätt fjärma sig från Iran, utan att bli alltför lidande. Men Irak är beroende av Iran som en vän och granne ungefär som fallet är med Afghanistan.

Och den som attackerar Iran riskerar mycket allvarligare skador än vid en attack mot Irak, som idag har en mycket svag armé.

Varför då Bush fortsätter att höja retoriken beror på en generell motvilja hos USAs administration gentemot varje islamistisk rörelse eller regering.

Det är på grund av det man fick bort de islamistiska domstolarna i Somalia, det är därför man körde över den demokratiskt valda Hamasregeringen i Palestina, det är därför man vägrar befatta sig med Hizbollah, en överväldigande populär rörelse i Libanon; alltså en rädsla för varje framgångsrik islamistisk modell. Och så har vi denna långa animositet mot Iran.

Jag tror inte amerikanarna har glömt Iran och gisslandramat där på USAambassaden för ett par tiotal år sedan.

I maj 2003 började amerikansk press att skriva -'När skall USA gå i krig mot Iran?' Man tyckte Irak hade blivit en sådan succé. Att Saddam bortmanövrats så snabbt.

Så nu var det bara Iran nästa. Vilket alla också ställt sig bakom. Sedan kom rapporterna om att det i Irak fanns fler krigare från Saudi än från Iran.

Irakier är som vi ser mycket bra på att döda och shia har funnits i dess armé. I majoritet dessutom. Och de har varit mycket angelägna om att bekämpa amerikanarna, Mahdiarmén och andra grupper. Så Iran kunde naturligtvis vara sponsor för shiamiliser.

De har sina egna ställföreträdare i Irak. SCIRI- en av de huvudallierade, Dawapartiet - en av de huvudallierade, Sadrerörelsen - i mindre grad en huvudallierad och naturligtvis var också några av de kurdiska partierna det. Iran har också en mycket bra relation till de olika irakiska rörelserna.

Jag är skeptisk till att de skickat krigare till Irak. Jag ser helt enkelt inte behovet. Irakier är väldigt vältränade. Man kanske sänder en del vapen. Men som sagt. Det finns också en svart vapenmarknad.

8. Bara för att ett vapen kommer från Iran behöver det nödvändigtvis inte betyda att det har sålts av Iran. Olika grupper använder iranska vapen. Det behöver heller inte betyda att USA beväpnar dem, trots att man faktiskt beväpnar miliser.

Det är ett sådant hyckleri av amerikanarna att i första hand klaga över någon utländsk intervention i Irak, samtidigt som man själv ockuperat Irak och därefter förstört det. Och nu beväpnar man sunnimiliser i olika grannskap och gör med det situationen ännu sämre.

I olika sunnistadsdelar i Bagdad skapar vi egna miliser. Vi är de som beväpnat armén och polisen. Vilka i realiteten kontrolleras av sekteristiska shiamiliser. Så det är absurt att ta de amerikanska anklagelserna på allvar, förutom att de tänker starta krig mot Iran.

Time Magazine hade en artikel nu i veckan kallad - 'Prelud till en attack på Iran'. Den slutar med ett uttalande från en anonym talesman för USA. 'Det kommer att bli en attack mot Iran.'

Men de amerikanska soldaterna hålls i realiteten fångna i Irak. De kan inte lämna och de kan inte stanna. Och Iran har chansen att göra sakerna ännu värre för dem.

Tills idag då man kämpar mot shia-miliser och shiamotståndsgrupper men ändå inget allmänt uppror bland shia.

Men Iran har naturligtvis förmåga att mobilisera shia, och i så fall mot amerikanarna, och om vi så önskar kan även vi sponsra grupper.

General David Petraeus och ambassador Crocker kommer att presentera sin rapport den andra veckan i september. Men det är tyvärr för sent för att något bra ska kunna hända i Irak.

Stannar vi kommer vi bara att få se en fortsättning på inbördeskriget och den etniska rensningen tills hela Irak på något sätt är rensat. Vilket egentligen är det som redan sker idag.

Lämnar USA kommer vi att se en större intervention av Saudiarabien, Jordanien, Syrien som då stöder sina egna miliser i Irak och drar in dessa i striderna. Men strunt samma, Irak finns inte mer.

Bagdad kommer aldrig mer att finnas i sunnihänder. Den kommer att kontrolleras av shiamiliser. De har rensat ut alla sunnis från Bagdad, helt enkelt drivit ut dem ur landet. Punkt.

Maliki är den sista premiärministern som Irak kommer att ha på mycket lång tid. Då finns vare sig infrastruktur eller val. Vad man i realiteten kommer att se är Mogadishu i Irak.

Olika krigsherrar som kontrollerar olika grannskap.

De med större resurser som oljeinstallationer kommer helt klart att sponsras från utlandet. Och det kommer att spridas över hela regionen och destabilisera Syrien, Libanon och Jordanien likaså.

övers från Democracy Now!
Ingrid Ternert